

de nobis et corda nostra ad se trahit: et hoc est respectu iustorum spiritualiter. Et hoc quod ergo eis in deum sequitur. sicut ipsi erunt mihi in populum. i. exhibebunt se mihi in populum. Sicut. n. dicit aug. 2. de civitate dei. cap. 21. Populus est ceterus multitudinis iuris consensu communione utilitatis sociatus. Quando ergo consentiunt in ius diuine legis ut sint adiuncte vitales ut tendant in deum tunc est populus dei. Apoc. 21. Ipsi populus eius erunt et ipse deus cum eis erit eorum deus.

Deinde cum dicit. (Et non docebitur.) ponit secundum effectum noui testamenti. Et circa hoc facit duo. Primum. n. ponit signum effectus illius. Secundo effectum ipsum ibi. (Quia omnes etc.) Signum perfecte cognitionis est quod quod non indiget doceri. quod doctrina est via ad acquisitionem scientie. et ideo cessat doctrina: acquisita perfecte scientia. Sed nunquam in nouo testamento vnum non docet alium: et vnum non per litteram istam. Sed quod apostolus vocat se doctorem gentium. per Timotheum. 2. et Ephe. 4. Alios pastores: et doctores. Ro. 12. Siue quod docet in doctrina. Respondeo. dicendum est quod hoc quod dicitur hic potest dupliciter intelligi. Uno modo de presenti statu: et sic non verificatur vltiter de omnibus: sed tamen de primis fundatoribus noui testamenti. s. apostolus quod immediate fuerit instructus a deo quod aperuit illis sensus ut intelligerent scripturas. Luc. vltimo. Apostoli qui facti sunt perfecte cognoscere non ab aliis instructi: sed simul a christo acceperunt sapientiam infusam. Alio modo quod referat ad statum patrie futurum: ad quam per nouum testamentum introducimur non per vetus. Et sic vltimum verum est quod dicitur hic. Sed hoc. Doctores beati sunt equales angelis non maiores. sed secundum Dionysium vnum angelus docet alium illuminando ipsum. Ergo et hoc beatus alium docebit. Respondeo. dicendum est quod duplex est cognitio in beatis angelis. Una que beatus facit. s. cognitio diuinitatis: que sola beatus facit. sic dicit aug. in libro confessionum. Beatus quod te nouit etc. Alia est que est omnium que sunt aliud a deo: cuiusmodi sunt effectus dei: et ista non beatificat. Quantum ergo ad primam vnum non docet alium: quod vnum non beatificat mediante alio. sed a deo immediate. ps. In lumine tuo videbimus lumen. Sed quantum ad aliam que est aliquorum mysterium vnum docet alium. Et hoc forte vltimum ad finem mundi quod durat executio effectuum dei. et ideo addit dicens. Cognosce dominum. Quasi dicat. Non accipit dei cognitionem. Et dicit primum et fratrem suum: quod tamen sicut Augustinus omnes homines sint ex charitate diligendi. si tamen non possis omnibus presidere. tamen illis spiritualiter debes presidere quod tibi coniungunt. Vltimum sicut sunt sanguines: quos hic vocat fratres. Vltima coniunctione: et sic primum est. Quod enim sciet me a minimo vltimum ad maiorem eorum. Dec est causa que vnum non docebit alium. quod omnes noscunt dominum. i. Jo. 3. Videbimus eum sicuti est. In hac uisione consistit beatitudo. Jo. 17. Dec est uita eterna ut cognoscant te solum uerum deum etc. Jere. 9. In hoc gloriatur quod gloriatur scire et nosce me etc. Et hac doctrinam habet beatus non ab aliquo alio: sed a solo deo tamen. Esa. 54. Ponam uniuersos filios tuos doctos a domino. Illud autem quod dicitur a minimo. potest dupliciter intelligi. Uno modo quod dicantur maiores sancti antiquiores. Et sic maior et minor dicitur secundum ordinem temporis. Deus ergo cognoscit quod singuli accipiet singulos denarios. Mat. 20. Uel hoc dicit ad ostendendum differentias premium: quod licet omnes cognoscant: tamen vnum magis alio cognoscet. Mat. 5. Qui fecerit et docuerit hic magnum vocabitur in regno celorum. Premium enim correspondet merito. et hoc contra illos quod dicitur penas et omnia merita esse equalia. et per consequens premia equalia. Contra quos dicitur. i. Lor. 15. Stella differt a stella in claritate.

Deinde cum dicit. (Quia propicius etc.) ponit tertium effectum quod est culpe remissio quod non poterat vetus testamentum. i. fra. 10. Impossibile est sanguine thaurorum et hyrcorum auferri peccata. Dicit ergo. Propicius ero etc. Differunt autem iniquitas et peccatum quod iniquitas opponit iusticie que quod proprie semper est ad alium. Ido iniquitas dicitur qua quis nocet alteri. Job. 35. Domini qui silis tui est nocet iniquitas tua etc. peccatum autem dicitur omnis defectus actionis

quod importat deordinationem. et sic iniquitas proprie est in primum sed peccatum est in seipsum: et hoc proprie loquedo: large tamen idem est iniquitas et peccatum. Et quantum ad hoc dicit. Quia propicius ero iniquitati eorum. s. in presenti pena relaxando: nec memorabor. s. in futuro peccata puniendo. Ecce habet. 18. Diuini iniquitatum eius quas operatus est non recordabor. ps. Propicius esto peccatis nostris etc. Ite ne memineris iniquitatum nostrarum etc. Ro. 11. Si ne penitentia enim sunt dona et uocatio dei etc. i. deus non penitet quod hic peccata remiserit quasi iterum puniendo.

Deinde cum dicit. (Dicendo aut nouum etc.) quasi posita auctoritate arguit ex ipsa et facit talem rationem. Nouum non dicitur nisi in comparatione ad vetus. s. omne quod dicitur vetus significat quasi sit prope cessationem. Ergo dicendo nouum veterauit. i. dedit intelligere quod prius sit vetus. Quod autem antiquat et senescit prope iterum est. Si ergo illud est vetus abiciendum est. Leuit. 26. Nouis superuenientibus vetera pericietis. Dicendo ergo nouum designat cessationem veteris. Proprie autem nihil antiquatur nisi quod subiacet tempori. que autem subiacent tempori cessant in tempore. Oportet ergo illud vetus cessare. Dicit autem antiquatur propter res inaiatas. sed senescit propter animatas. Sciendum tamen est quod ubi habemus peccatorum alia littera habet peccati. et tunc refertur ad peccatum originale quod omnibus est commune.

CAP. IX.

Habuit quidem et prius iustificatio- nes culture et sanctus seculare. Tabernaculum enim factus est primum in quo erant candelabra et mensa et propositio panis que dicitur sancta. post velamentum autem secundum tabernaculum quod dicitur sancta sanctorum: aureus habens thuribulum et archam testamenti circumdata ex omni parte auro: in qua urna aurea habens manna et virga aaron que fronduerat: et tabule testamenti super que erant cherubin glorie obumbrantia propiciatorum: de quibus non est modo dicendum per singula.

Supra ostendit apostolus dignitatem noui testamenti respectu veteris in generali: hic ostendit idem in speciali descendendo ad singula que erant in utroque testamento. Et circa hoc facit duo. Primum. n. comparat ea que sunt veteris testamenti ad ea que sunt noui ut sit per hoc ostendat dignitatem noui. Secundo manifestat quodammodo que supposituerat. i. cap. 1. (Umbram. n. hinc lex etc.) Circa primum tria facit. quod primum exponit illud quod fuit in veteri testamento. Secundo ostendit significatum suum ibi. (Doc significante spiritu sancto etc.) Tertio ex his arguit ad propositum ibi. (Et ideo noui testamenti etc.) Ite per primum in duas. Primum enim describit conditionem veteris testamenti. Secundo persequitur ibi. (Tabernaculum. n. factum est primum etc.) Circa primum sciendum est quod tamen vetus que nouum testamentum ad hoc instituta sunt ut aia accedat ad deum. Ad hoc autem duo sunt necessaria. s. recessus a peccato: et unio ad deum. Primum fit per iustificationem. Secundum per sanctificationem et in utroque testamento fit iustificatio et sanctificatio. Unde dicit sic. Dicitur est quod prius veterauit. Sed quod fuit illud vetus Tale quod habuit iustificationes culture. s. latine secundum grecum. In veteri. n. fuerunt quedam ablutiones per quas mundabantur: non quod a macula peccati: sed a quibusdam irregularitatibus quibus impediebantur a cultu dei sicut ex tactu mortui vel alicuius imundi non poterat intrare tabernaculum nisi expiati per aliquas ablutiones. Et ideo dicebantur iustificationes culture: quod. s. per ea fiebat idoneus ad cultum diuinum. Et de hoc habet Leuit. 22. Hieronymus. Iustificationes. i. ablutiones quibus purificatis licebat accedere. Sed sanctificatio eorum erat sanctum seculare. Secu-

lum quicquid sumit p quacumque duratiōe. ps. In seculum seculi. Quicquid significat mundū istuz. i. Ti. 4. Demas me dereliquit diligēs hoc seculū. Illa ergo sanctificatio p̄ dici secularis qz temporalis erat: et nō p̄petua. S3 lra greca nō sic accipit qz dicit sanctū mūdari. Un̄ est differētia iter nouū testamen tum et vetus. qz licet vtrūqz sit corporale: tñ nouum p̄inet grām. et sacrū ē in quo sub tegumento rez visibiliū diuina virtus salutē securius operat q̄ nō erat in veteri testamē to: qm̄ in se nullā p̄tinebat grāz. Sal. 3. Quō itez p̄uertimī ni ad s̄irma et egena elemēta.

¶ Deinde cum dicit. (Tabernaculū enī rē.) exponit illō qd̄ dixit. Et p̄io q̄tū ad dispositionē tabernaculi. Sc̄do quā tum ad mysteriū sacerdotū ibi. (Dis itaqz dispositis rē.) Circa p̄mūz p̄pter intellectū lfe sciēdum est q̄ dñs in deser to p̄cepit fieri tabernaculū qd̄ haberet. 30. cubitos vl̄ passus in lōgitudine. et decē in latitudine: ita q̄ hostiū erat ad oriētē ante qd̄ depēdebat velum sup̄ q̄tuor colūnas: et qd̄dam tē tozium in quo erat altare holocaustoz. sed de hoc nihil ad propositum: qz ap̄s de hoc nō facit aliquam mētiōem. S3 in tabernaculo versus occidētē spacio decē cubitoz longi tudis. et decem latitudis appēdebat p̄ velum sup̄ q̄tuor co lumnas et istud diuidebat partē vnam decem cubitoz ab alia. 20. cubitoz. Pars autē. 20. cubitoz dicitur sanctā. et ta bernaculum primū: sed illa decē dicitur sancta sanctoruz: et tabernaculū sc̄dm. Ista distinctio dupliciter potest expo ni. Uno modo: qz ea que fuerūt in veteri testamēto fuerūt figura noui testamēti. Nouum etiaz est figura celestis pa trie. Sic ergo per primū tabernaculū vet̄ testm̄: et p̄z^m no tuuz. Alio mō p̄ primūz tabernaculum p̄fens ecclesia. per secūduz celestis glōzia. Inquātum ergo significat vetus te stamētum est figura figure. sed iquātū significat presentes ecclesiam: que adhuc significat futurā glōziā est figura ve ritatis quātuz ad vtrūqz. Circa hoc ergo duo facit. qz p̄io describit illud qd̄ erat in p̄io. Sc̄do illud qd̄ erat in se cundo ibi. (Post velamētuz autē rē.) In p̄io autē tria erāt. s. cādelabrum aureum ad meridiez qd̄ ita erat factuz Ex vno enīz lōgo hastili procedebāt sex calami quasi sex brachia. s. tres a dextris: et tres a sinistris. Et sic i summita te erāt septem rami et in quolibet erat vna lucerna que ar debat. Item in quolibet calamo erāt quatuor. s. calamus q̄ erat ex tribus partibus quasi tribus petys. s. cyphi: sperule et lilia: quia ibi due partes iungebantur. In fine cuiuslibet partis erat quasi quidam cyphus in quo duo cyphi iungū tur in nucis modum: et due sperule volubiles: et duo quasi folia lily hinc et inde. Item in parte aquilonari erat mensa aurea in moduz altaris: super quā ponebātur i sabbato. iz. panes calidi: et super quemlibet thus luciduz in patena au rea. Et stabant illi panes qui dicebātur propositionis vsqz ad diem sabbati vbi oportebat illos amoueri et reponēbā tur aly loco illozum. Itē in medio erat altare aureum ad adolēdum thymiamā boni odoris et hoc ad lram ne dom̄ feteret. p̄pter multitudinez i molaticy sanguinis. Per can delabrum autē qd̄ illuminat et per mensam designatur ad litterā q̄ q̄ altari seruit de altari viuat. Dicit ergo. taberna culuz p̄ius. idest anterior pars tabernaculi facta ē in quo erat cādelabrum qd̄ vnū erat quātū ad substātiāz: sed plura quātū ad ramos: et hoc ad meridiē. et mēsa ad aquilonem. et p̄positio panū. i. p̄ies p̄positōis p̄ p̄allagē: sic p̄flauit fistu la bucas. et illa ps̄ d̄r̄ sc̄tā. De B̄ h̄ diffuse. Exo. 25. 26. et 27.

¶ Deinde cū dicit. (Post velamētuz autē rē.) Describit ea que erāt i sc̄do tabernaculo. s. archa testamēti de lignis sethin imputribilib̄ circūrecta ex oi parte. i. tam itus q̄ extra au ro. In archa autem erāt tria. s. vna aurea h̄ns māna. et hoc in memoriā illius beneficiy eis p̄stiti. Exo. 16. Et virga aaron q̄ floruit Numeri. 17. In memoriā sacerdoty aaron

ne alius extranē p̄sumeret accedere. Et tabule testamēti Exo. 25. In memoriā legis. Itē sup̄ archā erāt duo cheru bin q̄ tāgebāt se duab̄ alis. et tāgebāt alyz duab̄ latera ta bernaculi. Inter duas autē alas qb̄ tāgebāt se erat tabula aurea ei lōgitudis et latitudis: cui et archa. s. duoz cubitoz in lōgitudine: cubiti. et semis i latitudine. et erat supeminēs q̄ dicebāt p̄piciatorū. Un̄ erat q̄si sedes de q̄ de^o exaudi ret ad repropiciādum pp̄lo. ps. Qui sedes sup̄ cherubin rē. Archa vō erat q̄si scabellū pedū. Illi duo cherubin versus vult: b̄ ad seipos respiciebāt. Dicit autē addit ap̄s q̄rtū. s. thuribulū aureū de q̄ dicit aliq̄ q̄ erat altare inter sancta vt dcm̄ ē. In sc̄tā qd̄ erat exteri^o irrobāt sacerdotes oi die ad expletionē mysterioz. s3 in sancta sanctoruz sacerdos sū mus semel in āno cū sanguie. et tūc iplebat thuribulū illud thymiamate ita q̄ ex fumo ascenderet nebula q̄ operiret sancta sanctoruz ne possent videri ab his q̄ extra erant. Ista ḡ sunt illa q̄ erāt post velamētū qd̄ erat s3 q̄ d̄r̄ sancta sanctoruz p̄ dignitate. sicut d̄r̄ vgo v̄ginum anthonomafice. au reū h̄ns thuribulū. et archa in q̄ erat vna rē. sup̄ quā. s. ar chā n̄ q̄ hēret sup̄ eā pedes: s3 alas tñ cherubin glie. i. glo riose scā obumbrātia. s. p̄piciatorū alis suis. de qb̄ oibus nō ē mō dicēdū. i. p̄sequēdū p̄ singula. S3 s. qz. 3. Reg. 8. d̄r̄ q̄ in archa nō ē aliud nisi due tabule. R̄ideo dicēdū ē q̄ vep̄ ē ex p̄cipali itētiōe: qz ad B̄ fuit archa p̄ncipalr̄ scā sic p̄z Exo. 25. ¶ Quid at̄ ista significēt. Sciēdū ē q̄ oēs ce rimōie legi ordiābāt ad vnū s3 statū illū. ad aliud vō s3 q̄ erāt figuratā. put. s. resp̄tabāt xp̄s. Quo ad p̄^m oia iustitia fuerit ad resp̄tādū magnificētā di. Illa at̄ n̄ resp̄taban̄ nisi i effectib̄. Isti autē effect̄ h̄nt q̄si duplex seculū. Unū sup̄. s. substātiāz icorpeaz. et istud rep̄ntat p̄ sc̄tā sc̄toz Aliud ē istū mundi inferioris sensibilis. et istud rep̄ntat p̄ sancta. In mūdo autē superiori sunt tria. s. de^o: rōnes rez: et āgeli. De^o autē oio ē icōp̄hēnsibilis. et iō erat sedes sine seden te. qd̄ nō pōt p̄hēdi a creatura nisi ex effectib̄. Illa autē se des erat p̄piciatorū vt dictū ē. ¶ Angeli autē significātur p̄ cherubin pp̄ sapiētā. Un̄ et p̄hi angelos dicit substātiās intellectuales. Erant autē duo ad designādum q̄ nō erāt ibi positi ad colēdū. qz dictū erat eis Deut. 4. Audi israel do minus deus tuus vn̄ est. ¶ Q̄ respiciūt in p̄piciatorūm d̄signat q̄ nō recedūt a rēplatiōe di. Mat. 18. Angeli eoz in celis semp̄ vidēt faciē patris rē. ¶ Rōnes rez signan̄ p̄ archā. Illa vō q̄ sunt in B̄ mūdo vl̄ p̄tinēt ad sapiētiam q̄ p̄ tabulas significat. Ul̄ ad potētā q̄ p̄ virgā. Ul̄ ad boni tatem q̄ p̄ māna qd̄ erat dulce. qz gēgē ē dulcedinis i crea tura totū ē ex bonitate dei. Qz vō rōnes rez q̄ sūt itelligi biliter in deo sunt sensibiliter in creaturis corp̄alib̄: ideo sicut in tabulis erat lumē intellectuale: ita in sanctis erat lu men corp̄ale. Ibi māna: hic panes. Ibi v̄gā hic altare p̄tinet ad officiū sacerdotis. ¶ S3 in q̄tuz p̄ ista figurabatur xp̄s oia ista iueniunt in ipso. Et p̄io q̄tū ad sc̄tā. Ipse. n. ē cādelabrum luminis. Jo. 8. Ego luz lux mūdi. In isto sūt sex ordines. tres a sinistris. s. p̄fecti veteris testamēti. et tres a dextris. s. noui testamēti. Isti designāt Ec̄c̄. 14. Per noe plati. p̄ daniel rēplatiui. p̄ iob actiui. Isti calami lumē ac cipiūt et ifundūt: qz sicut d̄r̄. i. Pe. 4. Unusqzqz sic accepit gratiā in alterutrū illā ministrātes. Cyphi sunt p̄pnan tes potū sapiētie. Sperule pp̄ p̄mptitudinē obediētie. Li lia pp̄ finē vite eterne. Septē lucerne sunt septē dona spi ritus sc̄ti. ¶ Itē xp̄s ē mēsa refectōis. Duodeci panes sūt doctrina duodeciz apostolorz et successorum suozum. Qui ponuntur in sabbato spei vsqz ad sabbatum spei. et si inte rim vnus remouetur per mortem: alter substituitur. Sed in magno sabbato remouebuntur omnes. ¶ In interiori erat repropiciatorūm et christus est p̄piciatio p̄ peccatis no stris. i. Jo. 2. Duo angeli sunt duo testamēta p̄corditer xp̄s

respicienda. Ut oēs angeli xpo seruiētes rēcorditer et vna
nimiter. Matth. 4. Accesserunt angeli et ministrabant ei.
Dan. 7. Milia milium ministrabant ei. supra. i. Oēs sūt ad
ministratoz spūs. Ipsi desiderāt in xps pspicere. i. pe.
i. Itē obūbrāt ppiciatoriu. idest xpi ecclesiā custodiūt.
Vel qz ipsoz ministerio fiebāt visiones et apparitiones
in qb' obūbratozie figurabāt xps Archa aurata d' lignis
serbin ē caro xpi pura et p̄ciosissima: q' d' vna aurea pp
sapias plena dulcedine diuinitatis. Tabule sūt ei' sapia
Virga ē sacerdotiu ei' eternū. Ut virga ē ptās xpi. Nā
na dulcedo gre q' dat p sacerdotiu xpi. vel p obedientiā
mādatozū sicut hō obedit potestati. Sed qz null' hz sic
gratiā qn peccet excepto xpo et matre ei'. Ideo necesse
est habere ppiciatoriu. Sciēdū est autē q' glo. sup locum
istuz multuz diffuse ista exponit.

Lectio.

II.

M Is vero ita compositis i priori qui
dem tabernaculo semper itroibant
sacerdotes sacrificozum officia con
summantes. in secūdo autem semel
in anno sol' pontifex nō sine sangui
ne quez offerret pro sua et populi ignorātia:
hoc significante spiritus sancto: nondum ppala
tam esse sanctorum viam adhuc priore taber
naculo habente statū. Que parabola est tem
poris instantis iuxta quam munera et hostie
offeruntur: que non possunt iuxta conscientiā
perfectum facere seruientem: solummodo in
cibus et potibus: et in varijs baptisimatibus
et iusticijs carnis vsqz ad tempus correctio
nis impositis.

Supra descripsit apostolus ea q' p̄tinet ad vet' testm̄
quātū ad dispōnē tabernaculi: hic p̄seqt de officio mini
stroz. Et p̄mo de his q' spectāt ad facta. Scōdo autē d' his
q' spectāt ad sancta sanctorz rē. ibi. (In secūdo autē rē.)
Ad intellectū autē lre hui' sciēdū ē q' sic supra dictū est in
pte anteriori ipsi' tabnaculi circa mediū erat altare thy
miamatis vel incēsi: qd idē ē: et cādelabrū. Ex pte vō me
ridionali: et ex opposito mēsa p̄positiōis. Sacerdos er
go quolibet die mane et vespe intrabat sancta pp duo. s.
ad paradū diernas: et ad adolēdū thymiamata vt lumen
et bon' odor iugiter eēt in sanctis. Dicit ergo. Vis. s. q' p̄
nēt ad spēs tabernaculi: ita dispositis idest ordiatīs quo
tidie: mane. s. et sero intrabāt sacerdotes cōsumātes offi
cia sacrificioz. nō tñ q' i sancta sacrificarēt: qz sacrificā
bāt sup altare holocaustoz: quod erat ante fores taber
naculi sub diuo: sed adoletiōē thymiamatis et deuotio
nem offerentiuz vocat sacrificium.

Deinde cū dicit. (In scōdo autē rē.) Ponit officiu minist
roz q̄tū ad sancta sanctorz. Circa qd sciēdū ē q' sic dicit.
Leui. 16. Sūmus sacerdos in die expiatiōis q' fiebat de
cima die septimi mēsis. s. septēbris q' septim' ē a martio
nfo: q' apud hebreos p̄currat p pte cū aprilis in quo incipi
unt anni. Exo. ii. Mensis p̄ncipium vobis mensum
primus erit in mensibus anni. ipsi enim incipiunt men
sem i lunatione que semper incipit i martio nisi ipediat
embolismus. offerebat p se et tota domo sua vitulum: et
hircū p peccato populi: et istis imolatis accipiebat d' san
guine ipsoz et iplebat thuribulū p̄nis altaris holocau
stoz qd erat i atrio an fores tabernaculi et cū oib' his in
trabat in sancta sanctorz: et cū sanguine expiabat taber
naculū asp̄gēdo sanguinē p̄ velū et post egrediebatur. Et

cū eodē sanguine: linebat cornua altaris thymiamatis.
Doc autē semel i anno faciebat. Ut dicit. In scōdo autē. s. ta
bernaculo: qd d' sancta sanctorz semel i anno intrabat so
lus p̄tifer. Glosa dicit q' pluries poterat sine sanguine: s.
nō cū sanguine nisi semel. De hoc tñ nō hētur nisi tñ qn
mouēda sunt castra: qz tūc intrabāt aaron et filij ei' et in
uoluebāt et dispēfabāt onera leuitatū: sic p̄ Numeri. 4.
Semel tñ i anno intrabat sūmus sacerdos sol' cū sāgu
ne qn offerebat p sua et populi ignorātia. idest p pecca
tis nris. puer. 14. Errāt q' opant malū. Dis. n. mal' igno
rat: vt hētur. 3. ethicoz. De hoc hētur. Leui. 16. Ubi tra
dit rit' iste. Mystice vō p p̄mū tabernaculū designa
tur p̄sens ecclesia in qua fideles debēt seipsos sacrificare.
Ro. 12. Exhibeatis corpa v̄ra hostiā viuētē sanctā deo
placētē. ps. Sacrificiū deo spūs tribulat'. Itē debent
sacrificare sua i elemosynis. infra. 13. Talib'. n. hostys p
meret deus. S3 i sancta sanctorz. idest i patriā celestem
intrat sol' p̄tifer. s. xps i aia et corpe. (Tame' p̄m lram
intētiō apostoli ē q' p sancta itelligat' vetus lex p sancta
sanctorz stat' noui testi et celū: qz p nouā legē intrat i ce
lū. Et iō subdit. Doc significāte spū rē. Ubi exponit qd si
gnificat p hoc. Et p̄mo q̄tū ad vet' testm̄. Scōdo quātū
ad nouū ibi. (Christus autē assistēs rē) Itē i p̄ma pte pri
mo ponit officiu ministroz quātū ad p̄mū. Scōdo subdit
positiōis rōnē ibi. (Juxta quā munera rē.) (Sciēdū
autē q' in p̄mo intrabāt sacerdotes quotidie: s3 in scōdo qd
erat vltra velū nō nisi p̄tifer sol' semel i anno. Ut quā
tū ad ministros illos erāt ibi duo. Unū q' i primo quoti
die intrabāt. Aliū q' h3 erat eis veluz. Ut interpositio
veli significat q' celestia erāt eis velata. Itē q' nō intra
bāt significat q' vet' testm̄ nō ē via intrādi celū an aduē
tū xpi. Dicit ergo. dico q' hoc sic p̄fectū ē hoc significāte
spū sancto. 2. pe. i. Nō hūana volūtate allata ē aliqñ p
phetia: s3 spū sancto inspirati locuti sūt sancti dei hoies.
Et hoc ē d' hereticos q' dicūt vetus testm̄ nō eē a spiritu
sancto: sed a deo malo. (Quid significāte: Nōdū p̄pa
latā eē sanctorz viā adhuc p̄oze tabernaculo. idest vete
ri testamēto significato p p̄mū tabernaculū hūte statū.
Durātē. n. veteri testō viā sanctorz. s. xps q' dicit. Jo. 14.
Ego suz viā. Nōdū venerat. ipse. n. ē hostiū p qd p̄z itroi
tus in sancta sanctorz. Jo. 10. Ego suz hostiū. S3 nō erat
ppalatus: qz adhuc latebat sub figuris lre obūbrat' in
fra. 10. Umbra hūis lex futuroz rē. (Que p̄bola ē in
stantis. idest p̄sentis t̄pis. Vel instātis idest ducens nos
ad ea q' contingunt in presenti tempore.

Deinde cū dicit. (Juxta quā rē.) Ponit rōnez quare
durātē statū veteris legis nō patebat introitus i sancta
sanctorz. In illa enim sancta nullus intrat nisi p̄fectus.
Esa. 35. Via sancta vocabitur nō trāsibit p eā pollutus.
Et iō vbi nō erat mūdatio et p̄fectio: nec erat introitus i
illa. Sed vetus testm̄ nō poterat p̄fectū facere seruiē
tem: qz nōdū erat oblatū sacrificiū satisfaciēs p peccato
totius humani generis. Et ideo dicit. Juxta quā. s. vl pa
rabolā vel figurā offerunt munera et hostie. Qd refert
ad illud qd dicit sacrificioz officia sūmātes: qz oblatio
nes et munera que sunt de hominibus. hostie autē q' tan
tum sunt de animalibus nō offerebant in sancta sanctorz:
sed in sanctis vel ad fores tabernaculi. Ista autē nō pote
rāt mūdare: qz nō possunt facere p̄fectū seruiētē seruitū
ti latrē q' p̄tinet ad cultū diuinū. Perfectus dico iuxta
cōscientiā. Est. n. duplex mūdatio. Una a macula: et rea
tū peccati. Et ē quātū ad cōscientiā. Hoc nō p̄t lex. infra
10. Impossibile est sanguine thaurōz et hircōz auferri
p̄ctā. Esa. 1. Ne offeratis vltra sacrificiū frustra. Mic.
6. Nunquid placari p̄t deus in milibus arietuz aut in

milibus hircorum pinguium. Alia mundatio erat quā-
 tum ad culturas: vt scilicet liceret eis ministrare in illis
 sacrificijs. Et sic mundabat. Sed nunquid in veteri le-
 ge nō fuerūt multi pfecti? Et vñ q sic. Dictū ē enī abrae
 Heñ. i. 7. Ambula corā me et esto pfectus. Moyses etiā et
 multi alij valde sancti et pfecti fuerūt. Rñdego dicēdū ē
 q lz tunc multi pfecti et sancti fuerint: hoc tñ fuit ex opi-
 b legis supra. 7. Nihil ad pfectū adduxit lex. Sz B fuit
 p fide xpī. Heñ. i. 5. Credidit abraā deo et reputatū est illi
 ad iusticiā. Hoc g nō erat vtute cerimoniarū legalium. Vñ
 frequēter ibi dī. Orabit p eo sacerdos et dimittetur illi.
 Leui. 5. Et in multis alijs locis. Qz g mādaret B erat ex
 fide. Sz i nouo testō dī. Mat. vlt. Qui crediderit et bap-
 ptizatus fuerit saluus erit. Sine sacrificiis enī noue le-
 gis nō ē sal. Jo. 3. Nisi qs renat⁹ fuerit ex aqua et spiritu
 sancto rē. Sz qre nō mūdabāt psciaz: qz psciebāt i cibis
 et potib⁹. pctñ vō ē i pscia. Illud aut qd ē pure corporale
 nō mūdāt aiaz: qz nō agit i aiaz. In sacrificijs at illis erāt
 cibi et pot⁹ rē. q ptinet ad corpus. et iō nō poterāt munda-
 re psciaz. Dīc g in cibis et potib⁹. idest in discretioe ciboꝝ
 et potuū interdictoꝝ i veteri lege: qz abstinere ab his nō
 mūdāt psciaz: vel vt hoc referat ad vsuz sacrificioꝝ:
 qz comedebantur a sacerdotibus illa que offerebantur
 pro peccatis: et ab alijs que pro alijs. Ita enī non mun-
 dabāt pscientiaz. Jere. ii. Nūqd carnes sancte auferent
 a te malicias tuas: Et varijs baptismatib⁹. idest lotio-
 nib⁹: qz sic dī Mat. 7. Iudei suabāt baptismata calicuz
 et vrcorū et a foro redeūtes nō comedūt nisi baptizētur.
 Cōtra quos dīc dñs Mat. 23. Ueb vobis scribe et pha-
 risei ypocrite: q mūdatis qd deforis est calicis et parapsi-
 dis. intus aut estis pleni rapina et imūdicia. Verūtamen
 apls nō loq̄ hic de supstitutionib⁹ phariseoꝝ. et iō oz curre
 re ad alias lectioes pceptas in lege: sicut ē de aqua i qua
 lauabāt sacerdotes: et de aq purificatiois i mūdatioe le-
 prosi vel polluti. Vñ frequēter dī. Lauabāt vestimēta
 sua rē. Et hec dñr hic baptismata. Et iusticijs carnis.
 hoc addit vlt de oib⁹. Uocat ista ceremonialia iusticias
 carnis. i. carnales: qz ptinebāt tñ ad corporalē mūdiciā
 nec erat i eis aliq vtus spūalis. Et ne alijs dicat qre er-
 go instituta sūt si nō poterāt pficere: qz iam videre q
 deus ea inutiliter instituerit. Hoc remouet cū dīc. Usqz
 ad tēpus correctiois ipostis. Quasi dicat. Hoc vep ē q
 fuissent inutiliter instituta si semp deberēt durare. Sz
 sicut puero pmo oz dare pedagogū. qñ aut iaz puenit ad
 etatē pfectā tūc dat ei mod⁹ se habēdi fm iudiciū recto-
 ris reipublice. Ita i veteri lege ea q spectāt ad iperfectio-
 nē instituta fuerūt. sz qñ venit tēpus pfectū: tūc debue-
 rūt institui illa q ducūt ad pfectionē. Et iō dīc. Usqz ad
 tēp⁹ correctionis. idest in quo corrigere nō: nō qdē sic ma-
 la: sed sicut imperfecta. Lex enim bona est. Ro. 7. ps.
 Superuenit mansuetudo et corripimur.

Lectio.

III.

Chris⁹ autē assistens pontifex futu-
 roꝝ bonoꝝ amplius et pfectius
 tabernaculuz nō manufactuz idest
 non huius creationis neqz p sangui-
 nem hircorum aut vitulorum sed p
 proprium sanguinē introiuit semel in sancta:
 eterna redemptione inuenta. Si enī sanguis
 hircorum aut thauorum et cinis vitule asper-
 sus inquinatos sanctificat ad emundationem
 carnis: quanto magis sanguis christi qui per

spiritum sanctum semetipsum obtulit imma-
 culatum deo: emundabit conscientiam no-
 strā ab operib⁹ malis ad seruiēdū deo viuēti.
 C Supra posuit apls significationē eoz q ptinet ad ve-
 tus testm: et p mū tabernaculū: hic ponit aditiones eoz q
 ptinet ad scōz tabernaculū: qd representabat nouū testm.
 Et circa hoc fac duo. pmo. n. ponit illā significationem.
 Scōo pbat qdā qd supposuerat ibi. (Si. n. sanguis hir-
 corū rē.) Sciēdū ē at q si psciderēt supradicta gncqz q di-
 cta sūt d scōo tabnaculo. sz intrabat: qz solus pōtifex.
 Scōo dignitas et aditio loci quo intrabat: qz dicebat san-
 cta sanctorū. Tertio quō intrabat: qz cū sanguine. Quar-
 to quō intrabat: qz semel in anno. Quinto quare intrabat
 qz p expiatioe peccatoꝝ. Dic aut apls illa gncqz expli-
 cat. Et pmo qs sit ille q intrat: qz xps. pōtifex. n. ē pnceps
 sacerdotū. Talis aut ē xps. i. pe. 5. Luz apparuerit prin-
 ceps pastoꝝ rē. supra. 4. Vñtes g pōtifex magnū q pene-
 trauit celos iesus rē. Sz qlibet pōtifex dispesator ē alicuius
 testi. In quolibet aut testō duo psciderāda sūt. i. finis
 repromissus in illo testō. Bona aut repromissa in veteri
 testō erāt bona tēporalia. Esa. i. Si volueritis et audieritis
 me bona terre comedetis. Ille g pōtifex erat bono-
 rū tpaliū. Sz xps ē pōtifex bonoꝝ celestiu. Mat. 5. Hau-
 dete et exultate qm merces v̄ra copiosa ē i celis. Est g pō-
 tifex sumoꝝ bonoꝝ: qz p pōtificatū ei⁹ introducimur in
 bona futura. ps. Replebimur in bonis dom⁹ tue. Itē in
 veteri dispesabat figuralia: sz xps dispesat spūalia q per
 illa figurabāt. Luc. ii. P̄ vester de celis dabit spūz bo-
 nū petētib⁹ se. Sic ergo p bona futura pnt itelligi vlt bo-
 na celestia: et hoc respectu noui testi. Vlt bona spūalia re-
 spectu veteris. respectu cui⁹ figura erāt. Ille pōtifex nō
 est negligēs: sz assistēs. pōtifex. n. mediator ē iter deum
 et populū. Xps vō mediator ē. i. Thi. 2. Mediator dei et
 hoīuz hō xps iesus. Deutro. 5. Ego medi⁹ et sequester fui
 inter dñm et vos. Et iō ipse assistit p̄ri ad interpellādum
 p nobis. Supra. 7. Ro. 8. Xps iesus q ē ad dexterā p̄ris
 g ēt interpellat p nob. Itē assistēs nobis ad auxiliandū
 ps. A dextris est mihi ne cōmouear. Act. 7. Ecce video
 celos aptos et iesus stantē a dextris dei. Sic ergo p3 qs
 intrabat. C Scōo ondit dignitatē interioris tabernaculi
 qz dīc. Per amplū rē. qz istud ē pfectius: vtpote qz ē imo-
 bile. Esa. 33. Oculi tui videbūt hierusalē ciuitatē opulē-
 tā tabernaculū qd nequaqz vltra trāfferri poterit. Hoc
 aut ē tabernaculū celestis glie. ps. Dñe qs habitabit in ta-
 bernaculo tuo. Dicit aut tabernaculū: qz ē loc⁹ pegrino-
 rum. Nō. n. debet nobis ex aditioe nature: sz tñ p grāz
 Esa. 33. Sedebit popul⁹ me⁹ in pulchritudine pacis i ta-
 bernaculis fiducie in requie opulēta. Est ergo amplius
 pp multitudinē bonoꝝ imēfaz: qd designat in auctorita-
 te p̄dicta. Sedebit rē. Baruch. 3. D israēl qz magna ē do-
 mus dei. Illud aut qd dī amplius duplr legitur. Uno
 mō q sit vna dictio qsi valde amplū. et sic pstruit litte-
 ra: xps assistēs pōtifex futuroꝝ bonoꝝ introiuit i sancta
 sanctorū: dico q sūt tabernaculū amplius. Alio mō q ly
 p sit ppositio qd magis exprimit in greco: et tūc pstruit
 sic. Christus introiuit in sancta p tabernaculū amplius.
 idest magis amplū et pfectū. Itē pfectius: qz ibi cessabit
 ois iperfectio. i. Cor. 13. Lū venerit qd pfectū ē euacuabi-
 tur qd ex pte ē. Itē ē alteri⁹ aditiois: qz vetus factū fuit
 manu hoīs. hoc aut nō: sz manu dei. Exo. 15. Sanctuariū
 tuū dñe qz fundauerūt manus tue. dñs rē. z. Cor. 5. Sci-
 mus. n. qz si terrena dom⁹ n̄ra huius bitatiois dissoluat
 q edificatioē habem⁹ ex deo domum nō manufactaz
 sed eternā in celis. infra. ii. Expectabat. n. fundamenta

habere ciuitate: cuius artifex est: et conditor deus. Et ideo dicit. Non manufactum. id est non huius creationis: quia non est manu factum: sicut vetus. nec est huius creationis. id est in bonis sensibilibus creatis: sed est in bonis spiritualibus. Uel per tabernaculum potest christi corpus intelligi. in quo per dyabolus pugnavit. per. In sole posuit tabernaculum suum. Quod est amplius: quia in ipsa habitat omnis plenitudo diuinitatis corporalis. Col. i. Ite perfectus est: quia vidimus gloriam eius gloriam quasi unigeniti a patre plenum gratie et veritatis. Jo. i. Ite non manufactum quia non ex virili semine. Dan. 2. Abscisus est lapis de monte sine manibus. Tertio ostendit quod intrabat: quia non sine sanguine: sed ille cum sanguine vitulorum et hircorum: sicut dicitur Leui. 16. Sed christus non sic. sanguine alieno: sed per proprium sanguinem quem pro salute nostra immolauit in cruce. Mat. 26. Dicitur est sanguis meus noui testamenti pro vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Dicitur autem pluraliter vitulorum et hircorum: non quod simul essent plures: sed quia per diuersos annos pluries intrabat. Christus autem significat per hircum per similitudinem carnis peccati. Ro. 8. Ite per vitulum per fortitudinem. Et quod vitur duobus testamentis tamquam duobus cornibus. Abachuc. 3. Cornua in manibus eius. Quarto quoniam intrabat: quia semel in anno. christus autem per totum tempus quod est quasi unum annum intravit semel in sancta: et semel effudit sanguinem suum. Pe. 3. Christus semel pro peccatis nostris mortuus est. Ro. 6. Quod non mortuus est peccato mortuus est semel. Ite semel intrauit ex quo intrauit celestia semper est ibi. Et ideo dicit quod intrauit semel in sancta. Quinto ostendit quod intrauit: quia ad offerendum pro populi ignorantia non pro sua: quia non habebat. Sanguis enim christi magis quam ille valet ad hoc: quia per ipsum inuenta est eterna redemptio. Quasi dicat. Per istum sanguinem redempti sumus et hoc in perpetuum: quia veritas eius est infinita. Ifra. 10. Una oblatioe communi sumauit in sempiternum sanctificatos. per. Redemptioem mihi sit dominus populo suo. Hoc autem quod dicit inuenta ad duo potest referri. scilicet ad desiderium dei quod habebat de salute nostra. Job. 33. Inueni in qua ei propicietur. Ezech. 18. Nolo mortem peccatorum. Ite ad desiderium patrum quod desiderabant redimi. Nullus autem inuenit modum ita congruum sicut christus. Et ideo signat dicit inuenta. Deinde cum dicit. (Si enim sanguis etc.) Probat unum quod super posuit. scilicet istud vltimum. Eterna redemptioe inuenta. Quasi dicat. Ita dixi quod per proprium sanguinem fecit eternam redemptionem: in qua apparet eius maxima efficacia. Quod autem ita sit probat per locum a minoribus: quia si sanguis brutorum animalium faciebat quod minus est: sanguis christi poterit facere quod maius est. Unum circa hoc facit duo. Primo. non potest accedere. Secundo sequens ibi. (Quanto magis sanguis christi etc.) Circa primum sciendum est quod in veteri lege erat duplex mundatio. Una quae fiebat in die expiationis de qua habetur Leui. 16. Et de ista iam dictum est. Et ista videbatur directe ordinari ad emundationem a peccato. Alia erat irregularitatem legis de qua dicitur Numeri. 16. Quod precepit dominus quod Eleazar acciperet vaccam rufam a moysi sine macula etatis integre quam non traxisset iugum et eductam extra castra immolaret in conspectu populi: et tingeret digitum in sanguine eius et aspergeret septies contra tabernaculum: et quod cubureret totum in cocco bis tincto. quo facto vir mundus colligebat cineres: et in loco mundo effundebat extra castra. Et de ipsis ponebantur in aqua quae immunda: quae si tetigisset cadaver mortui aspergebatur die tertio et septimo cum yfopo: et ita mundabatur. nec aliter poterat mundari. Ista est sententia apostoli. Itaque quantum ad primum dicit. Quod si sanguis hircorum et thaurorum. Quantum vero ad secundum dicit. Et cinis vitule aspersus sanctificat ingnatos. non gratia offerendo: sed ad emundationem carnis. id est ab irregularitate qua carnaliter impediebatur quasi mundi a cultu diuino: non tamen auferebatur peccata. Sed tamen ut dicit Augustinus aliquam virtute illius asperfusionis mundabantur a lepra corporali. Et

ideo dicit. Ad emundationem carnis.

Deinde cum dicit. (Quanto magis etc.) Ponebat dominus. Quasi dicat. Si sanguis et cinis hoc possunt: quod poterit sanguis christi. Certo multo plus. Et ponit apostolus tria quae ostendunt efficaciam sanguinis christi. Primo quod est ille cuius est sanguis iste: quia. sicut dicitur. Ex quo per ipsum est sanguis mundatus. Mat. i. Ipse enim saluum faciet populum suum a peccatis eorum. Secundo causa quare christus sanguinem suum fudit: quia hoc fuit spiritus sanctus cuius motu et instinctu. scilicet charitate dei: et primi hoc fecit. Esa. 59. Tu venerit quasi flumen violentus quem spiritus domini cogit. Spiritus autem mundatus. Esa. 4. Si abluerit dominus sordes filiarum syon: et sanguinem hierusalem lauerit in medio eius in spiritu iudicij et spiritu ardoris. Et ideo dicit. Per spiritum sanctum obtulit semetipsum. Eph. 5. Christus dilexit nos: et tradidit semetipsum pro nobis oblationem et hostiam deo in odorem suauitatis. Tertio additione eius: quia est immaculatus. Exo. 12. Erit agnus absque macula maculus animalium. Ecclesi. 34. Ab immundo quod mundabitur. Sed nunquam sacerdos immundus potest mundare: Rursum dicitur quod non si ageret in propria virtute: sed agit virtute sanguinis christi. quod est sicut causa prima. Et ideo non egisset nisi fuisset immaculatus. Sciendum tamen quod sanguis illorum animalium mundabat tamen ab exteriori macula. scilicet a tactu mortui: sed sanguis christi mundat interiorem conscientiam: quod fit per fidem. Act. 15. Sicut purificas corda eorum. In quantum. scilicet facit credere quod omnes qui christo adherent per sanguinem eius mundantur. Ergo iste emundat conscientiam. Ite ille mundabat a tactu mortui: sed iste ab operibus mortuis. scilicet peccatis quae tollunt deum ab anima: cuius vita est per unionem charitatis. Ite ille mundabat ut possent accedere ad figurale ministerium: sed sanguis christi ad spirituale obsequium dei. per. Ambulans in via immaculata hic mihi ministrabat. Et ideo dicit. Ad fruendum deo. Ite deus est vita. Jo. 14. Ego sum vita. Et deut. 32. Vivo ego in eternum. Loueniens ergo ut seruient ei sicut viuens. Ideo dicit viuenti. Et secundum rectorem vel iudicem populi sic et ministri eius ut dicitur. Ecclesiasti. 10. Qui ergo vult deo digne seruire deus esse viuens sicut et ipse. Totam istam figuram diligenter exponit glosa et est Augustini de questionibus numeris.

Lectio.

III.

ideo noui testamenti mediator est ut morte intercedente in redemptionem earum preuaricationum que erant sub priori testamento repromissionem accipiunt qui vocati sunt eterne hereditatis. Ubi enim testamentum est: mors necesse est intercedat testatoris. Testamentum enim in mortuis confirmatum est. alioquin nondum valet dum viuunt qui restant est. Unde nec primus quidem sine sanguine dedicatus est. Lecto enim omni mandato legis a moysi uniuerso populo: accipiens sanguinem vitulorum et hircorum et aqua et lana coccinea et yfopo: ipsum quoque librum et omnem populum aspersit dicens. Hic sanguis testamenti quod mandauit ad vos deus. Etiam tabernaculum et omnia vasa ministerij sanguine similiter aspersit. Et omnia pene in sanguine secundum legem mundantur. et sine sanguinis effusione non fit remissio.

Supra exposuit apostolus illa quae agebantur in veteri testamento et aperuit illorum mysticam expositionem: hic ex his arguit ad propositum. scilicet quod nouum testamentum preferat veteri: quia potest quod non poterat vetus. Et circa hoc facit duo. primo enim proponit com-

elusione intentā. Scdo pbat qdā qd supposuerat ibi. (Ubi. n. testm̄ ē rē.) Itēz p̄ma i duas. p̄rio. n. cludit ex dictis qd xps ē mediator. Scdo hoc ondit nō potuisse ver^o testm̄ ibi. (Que erāt sub p̄ori rē.) Dic̄ ḡ. Et iō qz. s. xps intravit in sancta eterna redēptiōe inuēta. idest pduces ad eterna: qd ver^o nō poterat facere. Un̄ oīz qd istud testm̄ sit aliud ab illo: sic nouū a veteri. Jere. zi. Seriaz domui israel r̄ domui iuda rē. Apo. zi. Ecce noua facio oīa. Ideo hui^o noui testm̄ mediator ē xps iter deus r̄ hominē. i. Thi. z. Mediator dei r̄ hominum homo christ^o iesus. In omni aut̄ testō ē aliquid qd p̄mittit: r̄ aliquid per qd testm̄ p̄firmat. In nouo autem testō qd p̄mittit celestia r̄ spūalia. Itē ista p̄missio p̄ mortē xpi p̄firmata est. Et iō xps mediator ē noui testm̄ r̄ repromissionez eterne beatitudinis ac hereditatis eterne accipiāt q̄ vocati sūt. Et dic̄ vocati: qz hoc mun^o nō ē ex opib^o: s̄ ex vocatione dei. Ro. 8. Quos aut̄ p̄destinavit hos r̄ vocauit. i. The. z. Cōtestati sum^o vt ambularetis digne deo q̄ vocauit vos i suū regnū r̄ gloriā. Un̄ dic̄. Eterne hereditatis. idest eterne glorie q̄ ē hereditas n̄ra. i. Pe. i. Regenerauit nos in sp̄e viuā p̄ resurrectionē iesu xpi ex mortuis in hereditatē incorruptibilē r̄ incontaminatā r̄ imarcescibilē p̄seruatā i celis. ps. Ecce hereditas dñi. Itē dñs ps hereditatis mee. Itā aut̄ hereditatē habemus p̄ mortē xpi. Un̄ dicit. Ut morte itercedēte. i. Pe. 3. In hoc vocati estis: vt b̄ndictionē b̄nditate possideatis. Qui^o at̄ mortis effectus ē redēptio a p̄uaricationē peccati. i. Pe. i. Nō corruptibilibus auro r̄ argēto redēpti estis de vestra vana cōuersationē: s̄ p̄ciōso sanguine agni immaculati. S̄z nūgd in veteri testō poterat fieri ista redēptio a peccatis: Et nūdet qd non: qz ille p̄uaricationes erāt sub p̄ori testō. Quasi dicat. Quia v̄tute sacramētoz p̄ioris testm̄ remoueri non poterāt. Ro. 3. Lausati sumus iudeos r̄ grecos oēs sub peccato eē. S̄z d̄: qz dauid r̄ multi alij sancti habuerūt remissionē peccatoz. R̄ n̄deo dicēdū ē qd quātū ad istū effectū qd ē introit^o celi non: qz p̄ mortē xpi apta est ignua vite. Null^o n. an̄ mortē xpi intravit. Zach. 9. Tu v̄o in sanguine testam̄ti tui eduxisti vincos tuos de lacu in quo non ē aq̄. S̄z quātū ad maculā sic ipsi p̄secuti sunt: s̄ non v̄tute sacramētoz veteris legis. s̄ i fide xpi. Sic ergo nouū testm̄ ē excellēt^o q̄ ver^o: qz p̄firmatū est morte xpi: p̄ quā remittit^o pctā: r̄ qz exhibet p̄missionē.

¶ Deinde cū dic̄. (Ubi. n. testm̄ rē.) Probat illud qd suppositū. s. qd nouū testm̄ sit p̄firmatū p̄ mortē xpi. Et p̄mo pbat hoc p̄ auctoritatē legis hūane. Scdo p̄ auctoritatē legis diuine ibi. (Un̄ nūc p̄mū rē.) Dic̄ ḡ. Dictum est qd nouū testm̄ p̄firmat p̄ mortē xpi itercedēte: qz ad hoc qd testm̄ valeat oīz qd mors testatoris interueniat. Et ideo nouū testm̄ nō hēret robur: nisi interuenisset mors xpi. Un̄ ille dixit. Jo. ii. Expedi vobis vt vn^o moriat hō p̄ populo. Mors aut̄ p̄ duo necessaria ē. p̄mo vt testm̄ hēat firmitatē: qz cū sit expressiū v̄ltimē volūtatis pōt semp̄ mutari ante mortē. Un̄ dic̄ qd testm̄ p̄firmatū est cū mortuis. idest p̄ mortē. Et isto mō p̄firmatū ē nouū testm̄ p̄ mortē xpi. Mat. z6. Dic̄ ē s̄gnis me^o noui testm̄. s. p̄firmator r̄ dedicator. Scdo necessaria ē mors testatoris ad hoc vt testm̄ valeat r̄ hēat efficaciaz. Un̄ dicit. Aliogn nōdū valet: qz null^o pōt petere aliquid: nec ēt heres hereditatē ex vi testm̄ nisi post mortē testatoris. Jo xps voluit mortē suam p̄o nobis interponere.

¶ Deinde cū dic̄. (Un̄ nec p̄mū rē.) Hoc idē pbat p̄ auctoritatē legis diuine. s. p̄ illud qd hētur i veteri testō. Et circa hoc duo facit. p̄rio. n. ondit que niētā iter v̄trūqz testm̄. Scdo ondit dñas ibi. (Necesse ē ḡ rē.) Circa p̄mū duo facit: qz p̄mo p̄ponit. Scdo manifestat ibi. (Le

cto enī rē.) Dicit ergo. Ita dictū ē qd ad hoc qd testm̄ valeat necesse ē qd mors testatoris interueniat. Nec hoc oīz videri mirū: qz nec p̄mū testm̄ p̄firmatū est sine sanguine. Ille autem sanguis figurabat sanguinē xpi. Omnia enim in figura contingebant illis. i. Cor. io.

¶ Deinde cum dic̄. (Lecto. n. rē.) Probat p̄positū. s. qd illud testm̄ nō ē p̄firmatū sine sanguine. Et pbat h̄ quātū ad tria i q̄b^o fuit vsus sanguinis. p̄rio quātū ad legis editionē. Scdo quātū ad tabernaculi cōsecrationē ibi. (Etia tabernaculū rē.) Tertio quātū ad vasoz expiationem ibi. (Et oīa pene in sanguine rē.) Circa p̄mū sciēdū est qd apls tāgd h̄ bystoria q̄ hētur Exo. z4. Ubi d̄r qd postq̄ moyses legerat corā p̄plo mādata dñi ipsiqz r̄ dētib^o oīa q̄ locut^o ē dñs faciem^o r̄ erim^o obediētes. Ac cepit moyses sanguinē quē p̄ceperat fuare de duodecim vitulis r̄ aspsit libzū legis r̄ pplin q̄si i p̄firmatiōe testm̄. Et iō dic̄. Lecto. n. rē. qz necessariū fuit vt legere^t. Illa enī lectio fuit legis p̄mulgatio. Oportebat. n. legē p̄mulgari. ¶ Accipies rē. Dic̄ ē duplex obiectio litteral^o. Una qz Exo. z4. Nulla fit mēto de byrco: s̄z de duodecim vitulis. Scdo qz ibi ēt nō fit mēto de aq̄ r̄ cocco et ysopo. R̄ n̄sso ad ista duo ē duplex. Una. s. qz apls nutritus erat i lege. Un̄ sciebat qd ille vsus erat i emūdationib^o s̄z legē qd aspsit fiebat de sanguine byrcoz r̄ vituloz r̄ aq̄ admixta cū ysopo r̄ lana coccinea tāqz aspsio r̄ iō lz nō agat de his in exod. tñ apls hoc accepit ex consuetudine ritus legalis. Vel pōt dici qd ista fuit prima cōsecratio. Et iō q̄si v̄tute p̄tinebant i ipsa alie sanctificationes future: iter q̄s potissime fuit illa q̄ fiebat in die expiationis: de q̄ Leui. io. Et alia d̄ vitula rufa Numeri. io. In p̄ma aut̄ erat sanguis vituli r̄ byrci. In secūda v̄o aq̄ r̄ lana coccinea r̄ ysopus. Quia ḡ illa p̄ma p̄tinebat istas duas: iō apls totū retulit ad istā. Dic̄ ḡ. Accipies sanguinē rē. Aspsit dicēs. Dic̄ ē sanguis testm̄ qd mandauit ad nos de^o. s. p̄firmator testm̄. Eccl̄ci. z4. Legē mādauit nobis moyses i p̄ceptis iusticiāz. Itē. n. sanguis fuit figura sanguis xpi p̄ quē nouū testm̄ p̄firmatū ē. Et iō xpus v̄bis istis vsus ē. Mat. z6. Dic̄ ē sanguis noui testm̄ p̄firmatiuus. s. figurabat aut̄ p̄ sanguinē byrci p̄ similitudinē carnis pcti: r̄ vituli p̄ fortitudinē. Misce^t aut̄ cū aqua: qz baptis^m a sanguine xpi efficaciaz h̄z: aspsit aut̄ cū ysopo qd mūdatur pect^o: p̄ qd significat fides. Act. is. Si de purificas corda coz. Et lana coccinea: q̄ ē rubei coloris p̄ quā significat charitas. Lan. 5. Dilect^o me^o cādīd^o r̄ rubicūdus: qz p̄ fidē r̄ dilectionē passiois xpi mūdatur popul^o. Aspsit r̄ liber legis: qz passio xpi adimplet legem. Jo. io. Consummatum est. Mat. 5. Non veni soluere legem sed adimplere.

¶ Deinde cū dic̄. (Etia tabernaculū rē.) Ponit p̄secrationez tabernaculi: qz tabernaculū r̄ oīa vasa ministerioz similiter aspsit sanguine. S̄z d̄: qz nōdū factū erat tabernaculū: sed. z5. cap. mādat de p̄secratione tabernaculi. R̄ n̄deo dicēdū ē qd lz nō sit idē sanguis quo aspsus est p̄pls r̄ tabernaculū: tñ etiā tabnaculū mūdatur ē s̄gnis. Un̄ pōt sic p̄strui. vsus ē sanguinē ēt q̄si scificauit tabernaculū. S̄z d̄: qz numeri r̄ leuitici. 8. d̄r qd vnxit tabernaculum oleo. R̄ n̄deo dicēdū ē qd nō loq̄t de illa sanctificatione qua p̄mo p̄secratū ē tabernaculū r̄ vasa eius: s̄z de illa q̄ fiebat in die expiationis. Vel melius dicēdū ē qd ēt in p̄ma vsus ē sanguine: qz ibi d̄r qd vnxit illud oleo: r̄ p̄stea qd aspsit. Oleū aut̄ nō ē aspsiuū. vñ intelligit qd p̄mo vnxit illud: r̄ postea aspsit sanguine. Et ista duo sunt necessaria ad sanctificationē. s. virtus sanguinis christi r̄ oleus misericordie quibus sanctificatur tabernaculū. idest ecclesia. r̄ vasa idest ministri.

Deinde cuius dicit. (Et oia pene rē.) Exequitur de ceteris mundationibus legalibus. Erat autem duplex mundatio. Una a corporali macula sicut leprosi. Alia a spirituali. s. p. c. p. t. o. p. m. a. poterat pertinere ad res manifestas: sicut p. z. de lepra d. o. m. o. r. u. Et mundatio ab ista imundicia fiebat cum sanguine animalis imolati vel aqua expiationis quae erat perfecta cum sanguine vitule rufe. Et id dicit. Pene oia et non oia simpliciter. vel pene oia. ita quod ly pene sit determinatiuum de ly mundant. id est pene mundant: quia non perfecte mundabant sanguine: quia ut dicit Numeri. 31. Quicquid potest igne sustinere purgatur per ignem: quod non poterat purgatur aqua expiationis. Sed ad mundationem a macula peccati necessaria est sanguinis effusio: quia requirebat ad sacrificium. Et ideo dicit quod sine sanguinis effusione non fit peccatorum remissio. Per quod figurabat quod remissio peccati erat fides per sanguinem christi. Unde in veteri lege non virtute sacramenti sed virtute fidei: christi fiebat remissio peccatorum. Unde frequenter ibi dicit. Rogabit pro eo sacerdos et remittetur.

Lectio.

V.

Necesse est ergo exemplaria quidem celestium bis mundari: ipsa autem celestia melioribus hostiis quam istis. Non enim in manufacta sancta ielus introiit exemplaria verorum: sed in ipsum celum: ut appareat nunc vultui dei pro nobis. Neque ut sepe offerat semetipsum quemadmodum pontifex intrat in sancta per singulos annos in sanguine alieno. Alioquin oportebat eum frequenter pati ab origine mundi. Nunc autem semel in consummatione seculorum ad destitutionem peccati per hostiam suam apparuit. Et quemadmodum statutum est hominibus semel mori. post hoc autem iudicium. sic et christus semel oblatus est ad multorum exbaurienda peccata. secundo sine peccato apparebit omnibus expectantibus se in salutem.

Supra ostendit apostolus quid sit cōe nouo et veteri testamento in quantum vetus et nouum cōueniunt: hic ostendit differentiam utriusque. Et circa hoc duo facit. Primo. n. ostendit quod in nouo est melior mundatio. Secundo quod perfectior ibi. (Neque ut sepe rē.) Iterum prima in duas. Primo enim ostendit quod quantum ad illud quod mundatur: et quantum ad id quo mundatio efficitur sit melior mundatio in nouo. Secundo manifestat quod dixit ibi. (Non enim in manufactis rē.) Dicit ergo. Necesse est ergo exemplaria celestium scilicet ipsum tabernaculum quod quo ad nos est exemplar: licet simpliciter sit exemplatum et figura illius. et ideo minoris dignitatis: quia figuratum nobilius est quam figura: sicut corpus quam umbra: bis. s. sacrificijs mundari. Ipsa autem celestia. s. nouum testamentum melioribus hostiis quam istis. melioribus quidem: quia illa mundabantur sanguine animalium: sed in nouo testamento fit mundatio sanguine christi. Semper autem meliora melioribus mundant. Illa autem erant figura celestium. Si ergo illa mundabantur sanguine oportet illa celestia mundari meliori sanguine. Sed contra. in celo nulla est mundicia. Respondeo dicendum est quod celestia intelliguntur secundum gloriam. ea que pertinent ad statum presentis ecclesie que dicuntur celestia. Item homines fideles gerunt ymaginem celestium in quantum me-

te conuersantur in celis. Vel aliter et melius quod per celestia intelligatur celestis patria. Et loquitur hic apostolus eo modo quo in veteri testamento dicebatur emundari tabernaculum: non quod haberet in se aliquam imunditiam: sed quia mundabatur quodam varietates: quibus impediebatur accedere ad sanctuariū. Et dicitur mundari celestia in quantum per sacramentum noue legis purgantur peccata: que impediunt ab ingressu celestium. Item dicit. Hostijs in plurali. Contra. quia tantum est vna hostia christi. infra. io. Una enim oblatione consummavit in eternum sanctificatos. Respondeo licet sit vna in se: tamen pluribus hostijs veteris legis figurabatur. Ex hoc loco habetur quod hostie veteris legis erant bone. Melius enim non dicitur nisi respectu boni.

Deinde cuius dicit. (Non enim in manufactis. rē.) Ostendit quod celestia mundantur melioribus hostijs. Pontifex enim expiabat sanctuariū quod erat manufactum: sed christus intrauit non in manufacta sancta que erant que ad nos exemplaria verorum: sed in ipsum celum quod non in se: sed que ad nos expiavit ut dicitur sed non expiavit carnalibus hostijs: quia christus non venit ad offerendum talia. ps. Volocauisti et per peccato non postulasti. Item holocaustis non delectaberis. Item supra. 7. Manifestum quod de tribu iuda ortus est dominus: quod qua nullus prelo fuit altario sed introiit in ipsum celum. Mat. vlt. Dominus quod dicitur iesus assumptus est in celum. Act. i. Sic iesus qui assumptus est a vobis in celum. Sed quare: Ut appareat pro nobis vultui dei. Et loquitur apostolus alludendo ritui veteris legis: secundum quod quod pontifex qui intrabat sancta sanctorum: stabat coram propitiario ut ozaret pro populo: ita et christus intrauit celum secundum quod homo: ut astaret deo pro salute nostra: sed differenter: quia sacerdos ipse diēte fumo qui ascēdebat de thuribulo non videbat sancta sanctorum: nec videbat aliquem vultum: sed christus apparet vultui dei: non quod sit ibi facies corporalis: nec aliquid nebula: sed cognitio manifesta. Sed nūquid christus existens in terra non poterat apparere vultui dei: cum deus oia videat? Respondeo dicendum est quod sicut Augustinus loquens deo dicit: mecum eras et tecum non eras: quia. s. deus est in omnibus per essentiam presentiam et potentiam. mali autem non sunt cum deo per gratiam. ita dicitur christus introisse ut appareat vultui dei: quia licet semper videret eum clara visione: ut perfecte beatus: tamen status viatoris in quantum huiusmodi non habet hoc: sed tantum status celestis. Et ideo quando ascendit perfecte beatus in corpore et anima intrauit ut appareat vultui dei. id est intrauit locum ubi deus manifeste videtur: et hoc pro nobis. Ad B enim ascendit ut pararet nobis viam. Jo. 14. Vado parare vobis locum. Item iterum veniam et assumam vos ad me ipsius. Mich. 2. Ascendit patens iter ante eos. Corpus. n. debet sequi caput suum. Mat. 24. Ubicumque fuerit corpus ibi congregabuntur et aquile.

Deinde cum dicit. (Neque ut sepe offerat rē.) Ostendit quod mundatio noui testamenti est perfectior quam veteris. Hoc autem ostendit per duo. Primo per hoc quod illa reiterabat quolibet anno: hec autem tantum semel. Item quantum ad effectum: quia illa non poterat auferre peccata: quod ista potest. Circa hoc ergo duo facit. Primo enim ostendit primum. Secundo secundum ibi. (Umbra habes lex rē.) Sciendum est autem quod apostolus supra dixerat tria de christo. Primo scilicet quod est pontifex. Secundo que sit dignitas loci quem intrauit. Tertio quomodo intrauit. hic declarat quomodo intrauit: quia sicut pontifex legalis semel in anno: ita christus semel tantum: et hoc erat quartum. Unde circa hoc tria facit. Primo. n. ostendit quid fiebat in veteri testamento. Secundo quod esset in cōueniens istud fieri in nouo testamento ibi. (Alioquin rē.) Tertio ostendit quod fiat in nouo testamento ibi. (Nunc autem semel.) In veteri enim testamento pontifex licet non intra-

Ad hebreos

ret nisi tñi semel in anno. tamē quolibet anno ex pcepto legis oportebat ip̄s intrare cū sanguine alieno sic d̄r. *Leui. 16.* X̄ps at̄ intravit nō i manufacta rē. nec vt sepe offerat seip̄s quēadmodum pontifex intrabat in sancta p̄ singulos annos cum sanguine alieno.

¶ Deide cū dīc. (Aliogn oportebat rē.) Probat q̄ esset incōueniēs istud fieri i nouo testō: q̄ sequeret maximū incōueniēs: q̄ cū x̄ps intraret p̄ pp̄uz sanguinē: sequeret q̄ oportuisset cū frequēter pati ab origine mūdi. Nō sic autē ē de veteri hostia: q̄ illa offerebat p̄ peccatis filioz isrl̄. Ille autē popul⁹ i cepit sp̄ualiter qñ data fuit lex. r̄ iō nō ōz eā offerri ab origine mūdi. X̄ps autē seip̄s obtulit p̄ peccatis toti⁹ mūdi: q̄ ipse pp̄iciatio n̄ra fact⁹ ē p̄ peccatis n̄ris: r̄ toti⁹ mūdi. i. *Jo. 2.* Et sic si sepe offerret oportuisset ip̄s nasci r̄ pati ab origine mūdi: qd̄ fuisset max̄uz incōueniēs. S̄z *3. Apo. 13.* Agn⁹ q̄ occisus ē ab origine mūdi. R̄ n̄deo veruz est. occisus. idest prefiguratus ab origine mundi occidi sicut in occisione abel.

¶ Deide cū dīc. (Nūc at̄ rē.) D̄ndit qd̄ fiat i nouo: r̄ circa hoc facit duo. P̄rio q̄re nō iterat̄ hostia in nouo testō dat duas causas. Sc̄do explicat eas ibi. (Et quēadmodū rē.) Dīc̄ ḡ. Nūc ḡ x̄ps semel apparuit i p̄sumatiōe seculoz. i. *Cor. 10.* Nos sum⁹ i q̄s fines seculoz deuenerūt. Et h̄ dīc̄ pp̄ numez annoz: q̄ iaz sūt plus q̄ mille anni ex quo hoc dixit. Etates. n. mūdi accipiūt sc̄dz etates hominis q̄ p̄ncipalr̄ distinguunt̄ s̄z statū pficiēdi nō s̄z numez annoz. Ita p̄ma etas fuit ante diluuiū in q̄ nec lex scripta: nec punitio sic i s̄fātia. Alia a noe vsq̄ ab abraā. r̄ sic de alijs. ita q̄ vltia etas ē stat⁹ p̄sens post quē nō ē ali⁹ stat⁹: sic nec post seniiū. Sic autē i alijs etatib⁹ ē numerus annoz determinat⁹: nō at̄ i senio: q̄ seniiū icipit a. 60. anno r̄ aliq̄ viuūt p̄ cētū r̄ 20. annos. ita nō ē determinatuz: q̄ tū iste stat⁹ mūdi debeat durare: tñ ē p̄sumatio seculoz: q̄ nō restat ali⁹ ad salutē. In isto autē x̄ps semel apparuit cuius ponit duas rōnes: q̄re. s. semel tñ offerebat. P̄ria ē: q̄ in veteri testō nō auferebat̄ pctā qd̄ fit p̄ hostiā x̄pi. Alia ē: q̄ sacerdos legalis nō offerebat pp̄uz sanguinē sic x̄ps. Un̄ dīc̄ q̄ apparuit ad destitutiōne peccati p̄ hostiā suā. s. suiip̄s. r̄ iō illa reiterat̄: nō autē ista. i. *Pe. 3.* X̄ps semel p̄ peccatis nostris mortuus est.

¶ Deide cū dīc. (Et quēadmodū rē.) Explicat istas rōnes. r̄ p̄mo secūdā. Sc̄do p̄mā ibi. (Umbrā h̄ns lex rē.) Secūdā explicat p̄ similitudinē alioz hoīuz. Un̄ circa hoc facit duo. P̄rio. n. oīdit qd̄ accidit alijs hoīb⁹. Sc̄do ostēdit qd̄ accidit x̄po ibi. (Sic r̄ x̄ps semel rē.) In quolibet enī hoīe duo inuenim⁹. s. necessitatē moriēdi. Itēz q̄ resurgat nō vt emūdet̄: s̄z vt iudicet̄ de factis ei⁹. P̄rimuz tāgit cū dicit. Et quēadmodū statutū est rē. Sed h̄ videt̄ q̄ hoc nō sit statutū: s̄z magis hō peccādo hoc fecerit: q̄ *Sap. 1.* Dicit̄ q̄ deus mortē nō fecit: nec letat̄ in p̄ditiōe viuoꝝ. Et paulo post. Impy autē man: bus r̄ verbis accersierūt sibi illā. R̄ n̄deo dicēdū ē q̄ i morte tria sunt p̄siderāda. s. cā nālis: r̄ quātū ad hoc ex p̄ditiōne nature statutū ē hoīez semel mori: in quātū cōponit̄ ex contrarijs. Sc̄do donū inditū: r̄ quātū ad hoc in p̄ditionem datū ē homini b̄nficiū originalis iustitie p̄ quā aīa p̄tinebat corpus: vt posset non mori. Tertio meritū mortis. r̄ sic hō peccādo meruit illud b̄nficiū amittere: r̄ sic mortēz incurrit. Un̄ dicit̄ q̄ impy manib⁹. s. pomū vetitum p̄tractādo accersierūt mortē. Nō ergo demerēdo cā est mortis: s̄z de⁹ vt iudex. Stipēdia enī peccati mors. *Ro. 6.* Semel. Nō qd̄ verū ē de cōi p̄suetudine: s̄z aliq̄ fuerint resuscitati: sicut lazarus r̄ filius vidue q̄ postea mortui sunt. Quātū autē ad secūdū dicit. Post hoc autē iudiciū: q̄ postq̄ resurget nō itēz moriet̄: s̄z statiz iudiciū se-

queret̄. Dēs. n. manifestari ōz ante tribunal x̄pi vt referat vnusquisq̄ pp̄ria corporis put gessit. vt d̄r. *z. Corin. 5.* **¶** Deide cū dīc. (Sic r̄ x̄ps rē.) D̄ndit quōd hec ueniūt x̄po. Et q̄tū ad p̄mū dīc. q̄ sic x̄ps semel oblat⁹ ē. Et in hoc uenit cū alijs. Sed differt i duob⁹. p̄mo q̄ cū x̄ps nō descēderit ab adā p̄ rōnē seminalē: s̄z q̄tū ad corpulē taz substātiā non h̄xit peccatū originale. r̄ iō nō fuit debitor illius statuti. *Hei. 2.* In quacūq̄ die comederis ex eo morte morieris. S̄z p̄pa volūtate mortē assūpsit *Jo. 10.* Nemo tollit a me aīas meā. rē. Ideo dīc̄ q̄ oblat⁹ ē. *Esa. 53.* Oblat⁹ ē q̄ ipse voluit. Et. i. *Pe. 3.* X̄ps semel p̄ peccatis n̄ris mortu⁹ ē. Sc̄do differt: q̄ mors n̄ra est effectus peccati. *Ro. 6.* Stipēdia peccati mors est. Sed mors christi est destructiua peccati. Ideo dīc̄. Ad multoz exhauriēda pctā. idest remouēda. Nec dīc̄ oīuz q̄ mors x̄pi: r̄ si sit sufficiens p̄ oīb⁹: nō tñ h̄z efficacīā nisi quātū ad saluādos. Nō. n. oēs subyciunt̄ ei p̄ fidē r̄ bona opa. **¶** Quātū ad secūdū dīc. Sc̄do autē sine pctō rē. De sc̄do adnētū dīc̄ duo. P̄rio ponit d̄rias ei⁹ ad p̄mu: q̄ secūdus erit sine peccato. in p̄mo enī r̄ si peccatū non habuerit: tñ venit in similitudinē carnis peccati. *Ro. 8.* Itē in p̄mo factus est hostia p̄o peccato. *z. Cor. 5.* Euz q̄ peccatū nō nouerat pro nobis peccatū fecit. In secundo vero ista non erūt. ideo dicit̄ q̄ apparebit sine peccato. Secūdo ponit illud qd̄ ē pp̄uz secundo aduentui: q̄ nō apparebit vt iudicet̄: s̄z vt iudicet remunerans p̄ meritis. Unde dīc̄ q̄ apparebit. Et qd̄ ē oīb⁹ etiā his q̄ cū pupugerunt sc̄dz carnē. tñ s̄m diuinitatē solū electis expectantibus eū p̄ fidē in salutē eoz. *Esa. 30.* Beati oēs q̄ expectant eum. *p̄ bil. 3.* Saluatorem expectamus dñm iesum x̄p̄z qui reformabit corpus humilitatis nostre: cō figuratum corpori claritatis sue. **CAP. X.**

V Abram enim habēs lex futurorum bonorum nō ip̄am ymaginē reruz p̄ singulos annos eisdez ip̄s hostijs quas offerūt indefinenter nūq̄ potest accedentes perfectos facere. Alioquin cessassent offerri: ideo q̄ nullam haberent vltra conscientiam peccati cultores semel mundati: sed in ipsis commemoratio peccatorum per singulos annos fit. Impossibile. n. ē sanguinē thauroz r̄ hircoz auferre peccata. Ideo ingrediēs mundū dicit̄ Hostias r̄ oblationem noluiſti: corpus autē aprasti mihi. Holocaustomata r̄ pro peccato nō tibi placuerunt. Tunc dixi. Ecce venio. In capite libri scriptum est de me: vt facias deus volūtatem tuā: Superius dicens: quia hostias r̄ oblationes r̄ holocaustomata r̄ pro peccato noluiſti. nec placita sūt tibi q̄ s̄m legē offeruntur tunc dixi. ecce venio: vt faciā deus voluntatem tuam. aufert primuz vt sequens statuat. In qua voluntate sanctificati sumus p̄ oblationem corporis x̄pi iesu semel. Et oīs quidem sacerdos p̄esto est quot̄tidie ministrans et casidē sepe offerens hostias que non possunt auferre peccata. H̄ic autem vnam pro peccatis offerens hostiam in sempiternū